


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи



«18»



РОБОЧА ПРОГРАМА  
ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Факультет економіки і менеджменту

Кафедра фінансів, обліку та підприємництва

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

Освітня програма Економіка (Економіка підприємства)

Курс IV

Ступінь вищої освіти Бакалавр

Форма навчання денна

Херсон 2020-2021 н. р.

Робоча програма переддипломної практики для студентів спеціальності 051 Економіка  
денної форми навчання СВО "Бакалавр".

**Розробники:** Мохненко А.С., професор, доктор економічних наук  
Ковальов В.В., доцент, кандидат економічних наук  
кафедра фінансів, обліку та підприємництва

Робоча програма **затверджена** на засіданні кафедри фінансів, обліку та підприємництва  
Протокол від "07" вересня 2020 року № 1

Завідувач кафедри



Андрій МОХНЕНКО

## 1. Вступ

Переддипломна практика для студентів IV курсу ступеню вищої освіти «Бакалавр» денної форми навчання спеціальності 051 Економіка Херсонського державного університету є складовою частиною освітнього процесу: вона передбачена навчальним планом і базується на чинних засадах державного регулювання проходження практики. Зміст переддипломної практики визначається сучасними вимогами до підготовки фахівців за спеціальністю 051 Економіка у відповідності з потребами забезпечення суб'єктів господарювання кваліфікованими спеціалістами в галузі економіки підприємства.

Переддипломна практика є завершальним етапом підготовки студента до виконання кваліфікаційної роботи, під час якої студент виконує самостійне наукове дослідження, творчо застосовуючи теоретичні знання, набуті під час навчання, для вирішення прикладних задач управління підприємством. Матеріали практики складають основу дипломного дослідження студента.

## 2. Мета та завдання практики

*Метою переддипломної практики є закріплення у виробничих умовах тематики теоретичних курсів навчального плану; перевірки уміння самостійно ставити, знаходити методи рішень, успішно вирішувати основні задачі розробки, проектування, впровадження, виробництва медичних приладів і систем та технології приладобудування; отримання навиків організаторської роботи; привити навички науково-пошукової роботи; закріплення навиків спілкування в виробничому колективі.*

Поряд з цим переддипломна практика необхідна для системного підбору матеріалу по кваліфікаційному проектуванню.

Основні завдання переддипломної практики:

- формування інформаційного забезпечення кваліфікаційної роботи відповідно до обраного об'єкта дослідження;
- визначення стану розробки наукових питань за темою кваліфікаційного дослідження;
- підготовка та опрацювання аналітичних матеріалів для виконання дослідницької частини кваліфікаційної роботи;
- адаптація теоретичних знань та методичного інструментарію до умов практичної діяльності конкретного підприємства;
- проведення розрахунків та оцінка ефективності управлінських заходів, запропонованих у кваліфікаційному дослідженні;
- апробація отриманих результатів кваліфікаційного дослідження на практиці і оцінка їх економічного ефекту;
- обґрунтування рекомендацій і пропозицій щодо удосконалення управлінської діяльності підприємства за результатами кваліфікаційного дослідження;
- підготовка аналітичного розділу кваліфікаційної роботи.

Компетенції, якими мають володіти студенти-практиканти під час проходження переддипломної практики:

### **Інтегральна компетентність:**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

### **Загальні компетентності:**

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК6. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність працювати у команді.

ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК13. Здатність працювати автономно.

ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

#### **Фахові компетентності:**

ФК1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

ФК2. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ФК3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ФК4. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ФК5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

ФК6. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК7. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

ФК8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК9. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

ФК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

ФК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

#### **Програмні результати навчання:**

ПРН1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причиннонаслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРН2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПРН3. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПРН4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПРН5. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування

ПРН6. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПРН7. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПРН8. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПРН9. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН10. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПРН11. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПРН12. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН14. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН15. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН16. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН17. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПРН18. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПРН19. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПРН20. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН21. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН22. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПРН23. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

#### **Графік проведення переддипломної практики студентів**

<b>Курс</b>	<b>Семестр</b>	<b>Види практики</b>	<b>Тривалість проведення (тижнів)</b>	<b>Термін проведення</b>	<b>Відповідальний підрозділ</b>
<b>СВО «Бакалавр»</b>					
4	8	Переддипломна	3	17 травня-04 червня 2021 року	Кафедра фінансів, обліку та підприємництва

### **3. Зміст практики**

Переддипломну практику кожен студент проходить за індивідуальним планом – графіком, пов'язаним з темою кваліфікаційної роботи.

Індивідуальне завдання і порядок його виконання визначається науковим керівником кваліфікаційної роботи. Воно формується відповідно до змісту кваліфікаційної роботи.

Ефективність виконання індивідуального завдання значною мірою залежить від того, наскільки правильно студент зрозумів зміст завдання, його пріоритетні питання, зумів спланувати час, відведений на проходження практики.

В процесі виконання індивідуального завдання студент повинен навчитися збирати і узагальнювати необхідну для виконання дипломної роботи техніко-економічну інформацію, розвинути свої організаторські навички і поглибити свої знання за фахом. Незважаючи на особливості кваліфікаційного завдання кожного студента, процес виконання кваліфікаційної роботи припускає певну послідовність необхідних і взаємопов'язаних етапів роботи: підготовчого, дослідницького, аналітичного і завершального.

На підготовчому етапі уточнюється тема кваліфікаційної роботи, визначається предмет дослідження і коло проблем, що вивчаються, розробляється методика дослідження, встановлюється порядок, терміни і обсяги проведення необхідних теоретичних і експериментальних досліджень, спостережень і розрахунків. Для забезпечення цілеспрямованого характеру цієї роботи студент повинен чітко уявляти базу дослідження, його економіку і організацію.

Дослідницький етап включає збір і систематизацію інформації про об'єкт, що вивчається, виявлення його стану, закономірностей і тенденцій розвитку. Студент формує масив необхідної інформації, вивчаючи нормативну, планову, звітну і облікову документацію, а також проводить додаткові дослідження шляхом анкетування, спостереження тощо.

Аналітичний етап припускає вивчення суті і причин – чинників господарської ситуації, що склалася, економічного явища, що вивчається, процесу, інформаційних систем на основі експрес-аналізу, комплексного техніко-економічного аналізу діяльності підприємства, впливу на кінцеві результати автоматизації виробничої і іншої діяльності. В результаті оцінюється вплив різних чинників зовнішнього середовища на ефективність виробничої і іншої діяльності, висловлюються основні висновки проведеного дослідження і рекомендації щодо усунення виявлених недоліків з відповідним мотивуванням і економічним обґрунтуванням.

Завершальний етап переддипломної практики включає формування остаточних висновків і рекомендацій, розробку конкретних управлінських рішень, інформаційних проектів, бізнес-планів щодо підвищення ефективності роботи підприємства, фірми, банку і т.д., їх гнучкості і адаптації до зовнішнього середовища.

#### **3.1. Види робіт під час практики**

Студент повинен зібрати та узагальнити джерельну інформацію, визначитися з методологією дослідження, обрати відповідні методи дослідження, обробити та узагальнити отримані результати дослідження, оформити матеріали кваліфікаційної роботи згідно діючих вимог, підготуватися до публічного захисту кваліфікаційного дослідження.

У ході виконання завдань студенти повинні вдосконалити уміння та навички самостійного розв'язання наукових завдань.

#### **Дистанційна форма проходження практики**

Карантинні обмеження, надзвичайні ситуації техногенного або природного характеру можуть внести корективи в організацію освітнього процесу. Тому, за рішенням

вченої ради, окремі теми освітніх компонентів здобувачі можуть опановувати у дистанційній формі. В цьому випадку використовуються різні технічні засоби комунікації.

Організація навчання за дистанційною формою регламентується як загальнодержавними нормативними документами (Закон України «Про освіту», наказ МОН України від 25.04.2013 № 466 (зі змінами) «Про затвердження Положення про дистанційне навчання»), так і Положенням про дистанційне навчання в ХДУ (наказ ХДУ від 14.02.2014 № 140-Д).

Для забезпечення дистанційного проходження переддипломної практики використовуються технології дистанційного навчання, методичні та дидактичні матеріали для самостійної роботи здобувачів.

В умовах дистанційного проходження практики зміст завдань може змінюватися в залежності від режиму та форми роботи бази практики під час карантину. Залікові заходи проводяться у вигляді онлайн-занять. Звітна документація подається викладачу-керівнику практики в електронному вигляді (на e-mail, Viber або ін.).

Щоденник практики розташовується на Google-диску факультету та заповнюється в електронному вигляді з подальшим його пред'явленням у роздрукованому вигляді.

### **3.2. Список рекомендованої літератури (навчально-методичні видання)**

1. Асадчев В.М. Трансферти в системі міжбюджетних відносин: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг і кредит» / В.М. Асадчев; Ін-т екон. прогнозування. – К., Перевидано у 2012 році. – 21 с.

2. Аудит в Україні (основи державного, незалежного, професійного та внутрішнього аудиту): підручник / В. В., Немченко, О. Ю. Редько, В. П. Хомутенко та інш. // Київ: Центр учбової літератури, 2012. - 540 с.

3. [The Intelligent Investor: The Definitive Book on Value Investing](#) by Benjamin Graham and Jason Zweig

4. Бюджетна система: Навчальний посібник [Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. 246 Хомутенко В.П. - Одеса: Видавництво Бартенєва, 2014. – С. 132- 158, 234-258.

5. Великсар Т. І. Підприємство як суб'єкт системи соціального захисту населення України / Т. І. Великсар // Економічний простір – 2015. – №12. – С. 122-126.

6. Вовчак О. Д. Страхова справа : підручник / О. Д. Вовчак. – К. : Знання, 2011. – 391 с.

7. [The Investment Answer](#) | by Daniel C. Goldie, CFA, CFP and Gordon S. Murray

8. Ковальчук Н.О. Антикризовий фінансовий менеджмент як основа управління фінансами вітчизняних підприємств. [Текст]: Економіка і суспільство// Н.О. Ковальчук, А.О.Павлюк. - Випуск № 3. – 2016 р.

9. [Against the Gods: The Remarkable Story of Risk](#) | by Peter L. Bernstein

10. [Your Money or Your Life](#) | by Vicki Robin and Joe Dominguez

### **Інформаційні ресурси:**

1. <http://www.gov.ua>

2. <http://www.apu.com.ua>

3. <http://www.gdo.kiev.ua>

4. <http://www.nau.kiev.ua>

5. <http://www.sta.gov.ua>

6. <http://www.buhgalteria.com.ua>

7. <http://www.vobu.com.ua>

8. <http://www.rada.gov.ua>

9. <http://www.economics.com.ua>

10 <http://www.sau-apu.org.ua>

### **3.3. Методичні рекомендації**

Під час переддипломної практики студенти ознайомлюються з науковою роботою випускової кафедри, готують та проводять дослідження в межах теми кваліфікаційної роботи, поглиблюють знання та вміння з оформлення наукового дослідження, готують презентації до публічного захисту кваліфікаційної роботи.

### **3.4. Питання до заліку**

1. Поняття про наукове дослідження, його специфіку, форми та рівні, проблематику. Класифікація наукових досліджень.
2. Кадрове забезпечення наукових досліджень.
3. Етапи наукового дослідження.
4. Методологія як фундамент наукового дослідження. Рівні методології науки.
5. Поняття про метод наукового дослідження. Вимоги до наукового методу.
6. Система методів наукового дослідження.
7. Особливості використання наукових методів в економічному дослідженні.
8. Наукова інформація, її ознаки та функції.
9. Інформаційні ресурси та технології у науковому дослідженні.
10. Документ як засіб фіксації наукової інформації. Види джерел наукової інформації.
11. Бібліографічний опис документів, його компоненти, правила складання.
12. Бібліографічна робота науковця.
13. Вимоги до організації та проведення наукового дослідження.
14. Послідовність виконання наукового дослідження.
15. Характеристика підготовчого етапу наукового дослідження (вибір теми, вивчення стану її наукової розробки, складання програми дослідження).
16. Формування інформаційної бази наукового дослідження. Методика інформаційного пошуку у процесі наукового дослідження.
17. Зведення та обробка результатів наукового дослідження.
18. Форми узагальнення результатів наукового дослідження.
19. Структура наукової роботи, характеристика її елементів.
20. Практичне впровадження результатів наукового дослідження.
21. Випускна робота як кваліфікаційне дослідження, її загальна характеристика.
22. Підготовка та виконання кваліфікаційної роботи з економіки.
23. Оформлення випускної роботи з економіки.
24. Керування кваліфікаційними роботами з економіки, їх експертиза та рецензування.
25. Публічний захист кваліфікаційної роботи з економіки: зміст процедури, порядок здійснення.

### **4. Форми й методи контролю**

Під час проведення підсумкового контролю переддипломної практики студент проходить передзахист кваліфікаційної роботи та надає довідку про перевірку на унікальність дослідження відповідно до Порядку виявлення та запобігання академічному плагіату у науково-дослідній та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти.

### **5. Вимоги до звіту**

Звіт з переддипломної практики здійснюється у формі передзахисту кваліфікаційної роботи (проєкту), надання інформації щодо оприлюднення результатів досліджень (статті, тези, виступи на конференціях тощо) та довідки про перевірку на унікальність відповідно до Порядку виявлення та запобігання академічному плагіату у науково-дослідній та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти. За результатами передзахисту надається або не надається рекомендація до захисту відповідно до визначених критеріїв. Результати передзахисту заносяться у протоколи засідань кафедри (міжкафедрального семінару).



## **Вимоги до оформлення кваліфікаційних робіт СВО «Бакалавр» спеціальності 051 «Економіка»**

У закладі вищої освіти всі види носіїв навчально-наукової інформації (курсіві і кваліфікаційні роботи (проекти); звіти, статті, тези, реферати тощо) належать до наукових документів.

Кваліфікаційна робота (проект) являє собою текстовий паперовий документ із включенням до нього (за необхідністю) таблиць та ілюстративного матеріалу – креслень, технічних рисунків, схем, фотографій, діаграм, графіків тощо. Створені документи повинні відповідати вимогам стандартів – нормативним документам, що встановлюють комплекс норм, правил, вимог до об'єкта стандартизації на підставі досягнень науки, техніки і передового досвіду та затверджених компетентним органом відповідно до чинного законодавства.

Обсяг основного тексту кваліфікаційної роботи (проекту) 40-50 сторінок. До зазначеного обсягу не входять сторінки зі списком використаних джерел та додатків. Але всі сторінки цих структурних частин підлягають наскрізній нумерації.

Структура кваліфікаційної роботи (проекту). Кваліфікаційна робота (проект) повинна містити такі структурні частини:

- титульний аркуш;
- зміст;
- перелік умовних позначень (за необхідністю);
- вступ;
- основну частину;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідністю).

### **1. Вимоги до композиційних частин роботи.**

#### **1.1. Зміст**

Зміст подають на початку кваліфікаційної роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, висновків, додатків, списку використаних джерел.

Приклад:

#### **ЗМІСТ**

ВСТУП.....	
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи організації самоосвітньої діяльності школярів.....	
1.1.....	
1.2.....	
1.3.....	
РОЗДІЛ 2. Методика формування вмій самоосвітньої компетентності учнів у навчанні біології.....	
2.1.....	
2.2. ....	
2.3. ....	
2.4....	
ВИСНОВКИ.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТКИ	
Додаток А .....	
Додаток Б .....	

## 1.2. Вступ

У вступі далі подають загальну характеристику кваліфікаційної роботи в рекомендованій нижче послідовності.

### *Актуальність теми*

Обґрунтовується актуальність і доцільність роботи. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання та зазначити вчених, у працях яких започатковано вирішення проблеми.

### *Мета і завдання дослідження*

Формулюють мету роботи і завдання, які необхідно розв'язати для досягнення поставленої мети.

*Об'єкт дослідження* – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення.

*Предмет дослідження* міститься в межах об'єкта.

### *Методи дослідження.*

Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети (визначаючи, що саме досліджувалось за допомогою того чи іншого методу).

### *Практичне значення одержаних результатів.*

У роботі, що має теоретичне значення, треба подати відомості про наукове використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання, а у дипломній роботі, що має прикладне значення, – відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації щодо їх використання.

*Структура роботи* містить перелік структурних підрозділів кваліфікаційної роботи.

## 1.3. Основна частина

У розділах основної частини подають:

- огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень;
- виклад загальної методики й основних методів досліджень;
- експериментальну частину і методику досліджень;
- відомості про проведені теоретичні і (або) експериментальні дослідження;
- узагальнення результатів досліджень.

## 1.4. Висновки

Викладають найважливіші наукові та практичні результати, одержані у кваліфікаційної роботі, які повинні містити формулювання розв'язаної наукової проблеми, її значення для науки і практики.

## 1.5. Список використаних джерел

До переліку використаних джерел включаються, як правило, ті джерела, на які були зроблені посилання в роботі або ті джерела, які висвітлюють відповідну тему і знайомі авторів роботи. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів із бібліотечної та видавничої справи. Мінімальна кількість наведених у переліку джерел – 50 найменувань.

## 1.6. Додатки

За необхідністю до додатків доцільно включати:

- допоміжний матеріал, що потрібний для повноти сприйняття роботи;
- проміжні математичні доведення, формули і розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- протоколи та акти випробувань, упровадження, розрахунки економічного ефекту;
- інструкції і методики;
- ілюстрації допоміжного характеру.

## 2. Оформлення кваліфікаційної роботи

## 2.1. Загальні вимоги Береги оформлення сторінок

Тип шрифту	Кегль, пунктів	Берег сторінки, мм				Кількість	
		лівий	правий	верхній	нижній	рядків	знаків у рядку
Times New Roman – 1,5 інт.	14	40	15	20	20	30	60-65

## 2.2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків (малюнків), таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №. Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

## 2.3. Таблиці

Цифровий матеріал, як правило, має оформлюватися у вигляді таблиць. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово “Таблиця” починають з великої літери.

Приклад побудови таблиці:

Таблиця (номер)

Назва


## 2.4. Ілюстрації

Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації.

Основними видами ілюстративного матеріалу у кваліфікаційній роботі є: креслення, технічний рисунок, схема, фотографія, діаграма і графік.

Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів.

## 6. Критерії оцінювання

Після закінчення переддипломної практики студент має підготувати пропозиції щодо змісту першого варіанта теоретичного та аналітичного розділів кваліфікаційного проєкту, комплексу завдань для дослідження з використанням комп’ютерних технологій.

Пропозиції щодо змісту теоретичного та аналітичного розділів кваліфікаційної роботи повинні мати логічний, доказовий, аргументований характер і відповідати таким вимогам:

- містити поглиблений всебічний аналіз досліджуваної проблеми;
- містити елементи самостійного дослідження;
- містити розрахунки;
- містити достатній для обґрунтування пропозицій аналіз досліджуваної проблеми у межах базового підприємства.

Результативною формою переддипломної практики є передзахист кваліфікаційної роботи, який відбувається на засіданні кафедри і дає право допуску студенту до захисту кваліфікаційної роботи.

На передзахист виноситься другий та третій розділи кваліфікаційної роботи, які містять практичні результати роботи студента під час усіх практик, протягом усього освітнього процесу в ХДУ.

Критерії оцінювання результатів переддипломної практики визначені на підставі «Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті» від 07.09.2020 р.

Практика оцінюється окремо за 100-бальною шкалою, за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

*Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС*

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Складники загальної оцінки за практику визначає керівник практики від кафедри. Підсумкова оцінка враховує оцінку:

- керівника кваліфікаційної роботи;
- презентації здобувачем результатів дослідження під час передзахисту кваліфікаційної роботи;
- відповіді на запитання.

*Складові оцінювання переддипломної практики*

Зміст роботи	Оформлення результатів	Захист звіту	Разом
до 60 балів	до 20 балів	до 20 балів	100 балів

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка ECTS	Рівні прояву критеріїв
90-100	відмінно	A	Завдання практики виконано в повному обсязі. Творчий підхід до здійснення кваліфікаційного дослідження. Аргументація актуальності теми, її теоретичні і практичної цінності, вміння використовувати джерела наукової інформації, обґрунтовувати методи дослідження, збирати та обробляти інформацію, здійснювати аналіз отриманих результатів. Вміння правильно структурувати текст, чітко та логічно викладати результати дослідження, грамотно оформлювати кваліфікаційну роботу. Кваліфікаційна робота може бути рекомендована до публічного захисту.
82-89		B	Завдання практики виконано в повному обсязі. Репродуктивний підхід до здійснення дослідження. Вміння користуватися джерелами інформації, обґрунтовувати методи дослідження, аналізувати отримані результати. Вміння структурувати текст,

	добре		чітко та послідовно викладати результати дослідження, правильно оформлювати кваліфікаційну роботу. Кваліфікаційна робота може бути рекомендована до публічного захисту.
74-81		C	Завдання практики виконано в повному обсязі. Репродуктивний підхід до здійснення дослідження. Вміння користуватися різними джерелами інформації, застосовувати різні методи дослідження, здійснювати аналіз та узагальнення даних. Вміння правильно викладати отримані результати, оформлювати кваліфікаційну роботу. Кваліфікаційна робота може бути рекомендована до публічного захисту.
64-73	задовільно	D	Завдання практики виконано на задовільному рівні. Тема кваліфікаційної роботи загалом розкрита. На посередньому рівні уміння користуватися джерелами інформації, аналізувати та узагальнювати дані. Спроможність згідно вимог оформлювати текст кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота може бути рекомендована до публічного захисту.
60-63		E	Завдання практики виконано на задовільному рівні. Тема кваліфікаційної роботи розкрита неповністю. На початковому рівні уміння користуватися джерелами інформації, аналізувати та узагальнювати дані. Дотримання базових вимог до оформлення тексту кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота може бути рекомендована до публічного захисту.
35-59	незадовільно	FX	Завдання практики виконані вибірково. Кваліфікаційна робота не може бути рекомендована до публічного захисту.
1-34	незадовільно	F	Завдання практики не виконано. Кваліфікаційна робота не може бути рекомендована до публічного захисту.